

חוק שכר מינימום, התשמ"ז-1987*

1. בחוק זה -

הגדרות

"הסכם קיבוצי", "הסכם קיבוצי כללי" ו"צו הרחבה" - כמשמעותם בחוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז-1957¹;

"השכר הממוצע" - כהגדרתו בסעיף 1 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשכ"ח-1968²; "השר" - שר העבודה והרווחה;

"היום הקובע" - 1 באפריל של כל שנה שבה חל מועד חידוש ההסכמים הקיבוציים הכלליים החלים על המספר הגדול ביותר של עובדים במדינה;

"המדד" - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;

"שכר מינימום", לחודש - 45 אחוזים מהשכר הממוצע ביום כ' בניסן התשמ"ז (1 באפריל 1987) כפי שהוא מעודכן ומוגדל על פי חוק זה;

"שכר מינימום יומי" - החלק ה-25 של שכר המינימום;

"שכר מינימום לשעה" - החלק ה-8 של שכר המינימום היומי.

2. (א) עובד שמלאו לו 18 שנים (להלן - עובד) המועסק במשרה מלאה, כנהוג במקום עבודתו, זכאי לקבל ממעבידו שכר עבודה שלא יפחת משכר המינימום לחודש, שכר המינימום היומי או שכר המינימום לשעה, הכל לפי הענין.

הזכות לשכר מינימום

(ב) עובד המועסק במשרה חלקית זכאי לשכר מינימום חלקי שיחושב יחסית לחלקיות משרתו.

(ג) נעדר עובד מעבודתו, יקטן שכר המינימום שהוא זכאי לו לפי סעיף קטן (א), בשיעור יחסי לזמן היעדרו, ואולם אם הוא זכאי לקבל תשלום בעד זמן היעדרות לפי דין, חוזה עבודה, הסכם קיבוצי, צו הרחבה או הסדר קיבוצי אחר או לפי הוראות המחייבות קופת גמל (בסעיף זה - ההסדר), יהיה התשלום לפי הוראות ההסדר.

3. (א) השכר שיובא בחשבון לענין סעיף 2 יהיה שכר העבודה שמשלם מעביד לעובדו בעד יום עבודה רגיל כנהוג במקום עבודתו.

חישוב השכר לענין שכר המינימום

(ב) לענין סעיף קטן (א) יבואו בחשבון רכיבי השכר הבאים:

(1) שכר יסוד או שכר משולב;

(2) תוספת יוקר אם איננה כלולה בשכר המשולב;

(3) תוספת קבועה המשתלמת לעובד עקב עבודתו,

ואולם לא יובאו בחשבון תוספת משפחה, תוספת ותק, תוספת בשל עבודה במשמרות, משכורת י"ג, מענקים על בסיס שנתי, והחזר הוצאות לרבות הוצאות כלכלה, אש"ל ונסיעות שמשלם המעביד.

(ג) לענין הבאה בחשבון של פרמיה מדודה, מוסכמת, קבועה או קבוצתית, כרכיב בשכר שיובא בחשבון לענין שכר המינימום, יחול האמור בהסכם הקיבוצי הכללי שנחתם ביום י"ח

* נתקבל כנסת ביום כ"ט באדר התשמ"ז (30 במרס 1987); הצעת החוק דברי הסבר פורסמו בה"ח 1823, התשמ"ז, עמ' 206.

¹ ס"ח התשי"ז, עמ' 63.

² ס"ח התשכ"ח, עמ' 108.

באלול התשמ"ז (22 בספטמבר 1986) בין לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים בשם הארגונים המאוגדים בה ובין ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל, האגף לאיגוד מקצועי, שמספרו בפנקס ההסכמים הקיבוציים הוא 7044/86, אלא אם כן נקבע אחרת בהסכם אחר בין הצדדים האמורים.

(ד) לא היה שכרו של עובד משתלם לפי הרכיבים המנויים בסעיף קטן (ב)(1) ו-(2), או לפי חלק מהם, יחושב השכר לענין סעיף קטן (א) לפי שכר העבודה הרגיל ללא תוספות.

הגדלת שכר המינימום 4. שכר המינימום יוגדל לפי שיעורי תוספת היוקר, פיצוי בעד התייקרות או תוספת שכר אחרת, שנקבעו בהסכם קיבוצי כללי והמשתלמים לרוב העובדים שתנאי עבודתם מוסדרים בהסכמים קיבוציים; תחילת ההגדלה תהיה ביום תחילת התוספות כאמור.

עדכון שכר המינימום של שכר המינימום 5. שכר המינימום יעודכן – (1) ביום הקובע – כך שיהיה שווה ל-45 אחוזים מהשכר הממוצע באותו יום;

(2) ב-1 באפריל של כל שנה שאינו היום הקובע (בפסקה זו – יום העדכון) – כך שסכומו כפי שהיה ב-1 באפריל שקדם לו יגדל בשיעור עליית המדד שפורסם לאחרונה לפני יום העדכון לעומת המדד שפורסם לאחרונה לפני ה-1 באפריל שקדם לו,

ובלבד שלא יפחת בשום מקרה משיעורו ערב עדכונו.

פרסום שכר המינימום 6. השר יפרסם ברשומות הודעה בדבר –

(1) שכר המינימום לכל יום קובע;

(2) שכר המינימום לכל 1 באפריל שאינו היום הקובע;

(3) שכר המינימום המוגדל לפי הוראות סעיף 4 ומועד תחילתו.

זכות תביעה 7. תביעת עובד לתשלום שכר מינימום יכול שתוגש לבית הדין לעבודה בידי העובד או בידי ארגון העובדים היציג באותו מקום עבודה, ובאין ארגון עובדים כאמור – בידי ארגון העובדים שהעובד חבר בו.

פיצויים מוגדלים 8. בית הדין לעבודה רשאי לחייב מעביד שהליון שכר מינימום לשלם לעובד פיצויי הלנת שכר מוגדלים, ככל שייראה לו צודק בנסיבות הענין.

סייג לתביעה 9. על אף האמור בכל הסכם, קביעת שכר המינימום לפי חוק זה או עדכונו לא ישמשו כשלעצמם עילה לתביעה להעלאת שכר עבודה של עובד מעל שכר המינימום או להפרשיות כלשהי בשל קביעת שכר המינימום או עדכונו.

שכר ממוצע 10. (א) לענין חישוב שכר הצמוד לפי דין או הסכם לשכר הממוצע, ולענין העלאתו, לא יבואו בחשבון שינויים בשכר הממוצע שנבעו משינוי שחל בשכר המינימום, כפי שהוא ביום כ' בניסן התשמ"ז (1 באפריל 1987), לעומת שכר המינימום ששולם לרוב העובדים ערב תחילתו של חוק זה או שנבעו משינוי שחל בשכר המינימום עקב עדכונו לפי סעיף 5.

(ב) השר ושר האוצר יפרסמו ברשומות הודעה בדבר שינויים בשכר הממוצע שלא יבואו בחשבון לענין סעיף קטן (א).

שמירת זכויות 11. חוק זה, למעט סעיפים 9 ו-10, בא להוסיף על זכותו של עובד מכוח דין, הסכם קיבוצי, הסדר קיבוצי או חוזה עבודה ולא לגרוע ממנה.

12. זכותו של עובד, לפי חוק זה, אינה ניתנת להתניה או ליתור. איסור התניה
13. לענין חוק זה דין המדינה כדין כל מעביד אחר. המדינה כמעביד
14. מעביד שלא שילם לעובדו שכר מינימום לפי חוק זה, דינו – קנס לגבי כל עובד שלגביו נעברה העבירה. עונשין
15. נעברה עבירה לפי חוק זה בידי תאגיד, יואשם בעבירה גם כל אדם אשר בשעת ביצוע העבירה היה מנהל פעיל, שותף – למעט שותף מוגבל – או פקיד באותו תאגיד ואחראי לענין הגדון, אם לא הוכיח שהעבירה נעברה שלא בידיעתו ושנקט כל האמצעים הסבירים להבטחת שמירתו של חוק זה. אחריות מנהלים
16. (א) השר רשאי, אישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, לקבוע בתקנות הוראות בדבר תחולתו של חוק זה לגבי עובד שטרם מלאו לו 18 שנים; תקנות כאמור יכול שיהיו דרך כלל, לפי סוגי עובדים או לפי סוגי מעבידים. נוער עובד
- (ב) בתקנות כאמור בסעיף קטן (א) יכול שייקבע שכר מינימום בשיעורים נמוכים מהאמור בחוק זה ויכול שייקבעו בהן כללים לחישוב שכר המינימום השונים מן האמור בחוק זה, לרבות בדבר רכיבי השכר שיוכאו בחשבון. לרבות בדבר רכיבי השכר שיוכאו בחשבון.
17. הוראות חוק זה יחולו לגבי עובדים שיש להם מגבלות גופניות, נפשיות או שכליות המועסקים במפעלים מוגנים שאוצר המדינה משתתף בתקציבם, בין אם מלאו להם 18 שנים ובין אם לאו, אם קבע כך שר העבודה והרווחה בתקנות, באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, דרך כלל או לסוגים; בתקנות כאמור יכול שייקבע שכר מינימום הנמוך מהאמור בחוק זה. מפעלים מוגנים
18. (א) השר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו. ביצוע ותקנות
- (ב) תקנות בענינים המפורטים להלן יקבע השר, דרך כלל או לסוגים, באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת:
- (1) תשלום שכר מינימום לעובד ששכרו אינו משתלם על בסיס של חודש, יום או שעה, ודרכי חישובו;
- (2) תשלום שכר מינימום לעובד ששכרו משתלם בחלקו על בסיס של חודש, יום או שעה ובחלקו על בסיס אחר;
- (3) הוראות נוספות או משלימות לענין תשלום שכר המינימום וחישובו.
19. בחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969³, בתוספת השניה, כסופה יבוא: חוק שכר מינימום, התשמ"ז-1987⁴. תיקון חוק בית הדין לעבודה
20. תחילתו של חוק זה כיום ב' בניסן התשמ"ז (1 באפריל 1987). תחילה
21. (א) על אף האמור בהגדרת "שכר מינימום" שבסעיף 1 יהיה שכר המינימום – (1) ביום תחילתו של חוק זה – סכום של 525 שקלים חדשים; הוראת שעה

³ ס"ח התשכ"ט, עמ' 70.

(2) ביום ח' בתשרי התשמ"ח (1 באוקטובר 1987) - סכום של 551 שקלים חדשים:
הוראה זו אינה באה לגרוע מהוראות סעיף 4.

(ב) הוראות סעיף 10 יחולו גם לגבי השינוי בשכר המינימום שיחול לפי סעיף קטן
(א)(2).

משה קצב
שר העבודה והרווחה

יצחק שמיר
ראש הממשלה

חיים הרצוג
נשיא המדינה